21501-30 Raad voor Concurrentievermogen

Nr. 711 Brief van de minister van Economische Zaken en Klimaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 september 2026

Op 24 september 2026 organiseert het Ierse voorzitterschap de Raad voor Concurrentievermogen over het onderdeel industrie en interne markt. Met deze brief stuur ik u de geannoteerde agenda met daarin een beschrijving van de discussiepunten en de Nederlandse inzet.

Verder maak ik van de gelegenheid gebruik om de onlangs door de markttoezichtautoriteiten en de Douane opgestelde Nationale Markttoezichtstrategie 2026-2030 met uw Kamer te delen. In deze strategie, die ook met de Europese Commissie is gedeeld, geven de markttoezichtautoriteiten en de Douane aan hoe het markttoezicht in de komende vier jaar wordt versterkt. Het doel van deze strategie is dat de Nederlandse consument en de professionele eindgebruiker erop kunnen vertrouwen dat producten voldoen aan de eisen voor gezondheid, veiligheid en het milieu. Met behulp van deze strategie moeten marktdeelnemers er bovendien vanuit kunnen gaan dat hun concurrenten dezelfde producteisen naleven, ten behoeve van eerlijke concurrentie. Op Europees niveau wordt op korte termijn het Commissievoorstel voor de *European Product Act* verwacht. Dit voorstel is van belang voor de werking van de interne markt, voor het markttoezicht en voor het waarborgen van de veiligheid van producten en geharmoniseerde normen. De *European Product Act* moet helpen bij diverse uitdagingen, zoals de stroom onveilige e-commerceproducten, de samenwerking tussen EU-lidstaten en het toezicht op producten, dat door digitalisering en AI steeds complexer wordt.

De minister van Economische Zaken en Klimaat,
H.G. Herbert

Chips Act 2.0

(Beleidsdebat)

Toelichting agendapunt

Op 3 juni 2026 presenteerde de Europese Commissie (hierna: de Commissie) het Europese Techsoevereiniteitspakket waarvan het voorstel voor de Chips Act 2.0 (CAII) deel uitmaakte. Het kabinet heeft de Kamer over het pakket en het voorstel geïnformeerd via het BNC-fiche[1]. De CAII vervangt de Chips Act[2] uit 2023 en richt zich op twee uitdagingen: 1) afhankelijkheid van derde landen voor ontwerp en productie van halfgeleiders, en 2) onvoldoende crisisparaatheid. Kernelementen zijn een herzien *Chips for Europe Initiative* 2.0, met quantumchips en fotonica als sleuteltechnologieën en nieuwe vraaggerichte instrumenten. Verder komt de Commissie met een gestroomlijnd instrumentarium voor opschaling op het gebied van chips (o.a. de *European Semiconductor Technology Initiative* (ESTI), Strategische Projecten en *Grand Challenges)*. Daarnaast wordt de crisisparaatheid versterkt via weerbaarheidscriteria bij overheidsopdrachten en komt er een speciaal platform voor het in kaart brengen van mogelijke verstoringen van de waardeketen. De Commissie verschuift daarbij deels van een aanbodgerichte naar een meer vraaggestuurde aanpak. Het Ierse voorzitterschap agendeert een eerste beleidsdebat. De discussievragen zijn nog niet bekend. Er is geen sprake van besluitvorming.

Nederlandse positie

Het kabinet kan zich op hoofdlijnen vinden in het voorstel, dat aansluit bij de Nederlandse non-paper over het Techsoevereiniteitspakket[3] en bij de verklaring van de door Nederland geïnitieerde Semicon Coalition[4]. Tijdens de Raad zal het kabinet inzetten op de volgende punten. Ten eerste moeten onmisbaarheid en welvaart evenwichtig verankerd blijven naast weerbaarheid: mondiale onmisbaarheid wordt niet bereikt door het dupliceren van productiecapaciteit, maar door het uitbouwen van unieke Europese sterktes en *control points* in de waardeketen. Ten tweede verwelkomt het kabinet de verschuiving naar vraagsturing en de opname van fotonica en quantumchips, en bepleit het kabinet dat geavanceerde productiemachines en -apparatuur expliciet onder de Grand Challenges en de "first-of-a-kind"(FoaK)-definitie vallen. Ten derde acht het kabinet het eigenaarschapscriterium in de definitie van *'domestic undertaking'* te strikt. Het kabinet zet in op een definitie die Nederlandse of Europese bedrijven met een sterk internationaal karakter niet uitsluit en samenwerking met betrouwbare, gelijkgestemde partners niet belemmert, in lijn met de internationale verplichtingen van de Europese Unie (waaronder t.a.v. de Wereldhandelsorganisatie). Ten vierde vraagt het kabinet om een transparantere

[1] Kamerstukken II 2025/26, 22112-4407
[2] Verordening (EU) 2023/1781
[3] Kamerstukken II 2025/26, 22 112, nr. 1195, *Non-paper by the Netherlands on the EU Tech Sovereignty Package*
[4] All EU countries join Semicon Coalition to secure technological leadership | Government.nl

selectieprocedure voor Strategische Projecten, met sterkere sturing door de lidstaten en industrie via de *European Semiconductor Board* (ESB) en de *Industry Alliance*.

Krachtenveld

De proactievere ketenbenadering van het pakket wordt door zowel grote als kleinere lidstaten op hoofdlijnen verwelkomd. Het Europees Parlement pleit voor verdergaande maatregelen. De ambitie uit de verklaring van de Semicon Coalition wordt door alle lidstaten gedeeld, met accentverschillen tussen meer nadruk op geavanceerde dan wel op meer volwassen technologieën. Lidstaten met een kleinere halfgeleidersector hebben zorgen geuit over hun positie onder de nieuwe verordening.

Fusierichtsnoeren

(Gedachtewisseling)

Toelichting agendapunt

De Commissie werkt aan een herziening van de Fusierichtsnoeren. In deze richtsnoeren biedt de Commissie nadere duiding over de wijze waarop zij fusies en overnames beoordeelt. Hierin beoogt de Commissie tegemoet te komen aan de behoeften van bedrijven, terwijl tegelijkertijd effectieve mededinging wordt beschermd. Zo gaat de Commissie dieper in op hoe bedrijven de positieve effecten van een fusie op weerbaarheid, innovatie en investeringen kunnen aantonen. De wettelijke toets voor de beoordeling van fusies en overnames – of er voldoende concurrentie behouden blijft – blijft ongewijzigd.

De verwachting is dat de herziene richtsnoeren in het vierde kwartaal van 2026 worden aangenomen. De Commissie besluit zelfstandig over de richtsnoeren. Lidstaten kunnen input leveren, maar hebben geen stemrecht in dit proces. Over een conceptversie van de herziene richtsnoeren heeft de Commissie een publieke consultatie gehouden.

Nederlandse positie

Nederland is voorstander van het behoud van de focus op eerlijke concurrentie en steunt tegelijkertijd dat deze in een bredere context wordt geplaatst. Zo is Nederland voorstander van een sterkere, meer autonome en weerbare Unie, waaronder via de fusierichtsnoeren. De Nederlandse inbreng op de consultatie was daarom positief. Nederland benadrukte in zijn inbreng nogmaals het belang van het behoud van effectieve mededinging. Ook benadrukte Nederland het belang van verdere integratie van de interne markt voor opschalingsmogelijkheden en Europees verdienvermogen. De Nederlandse

reactie op de consultatie zal volgens de standaardprocedures aan het einde van het derde kwartaal via de kwartaalrapportage aan de Kamer worden verzonden.

Krachtenveld

Lidstaten zijn overwegend positief over de conceptversie van de Fusierichtsnoeren. Enkele grote lidstaten pleiten voor versoepeling van het toezicht om vorming van Europese kampioenen te kunnen faciliteren, terwijl kleinere lidstaten juist strikt toezicht en effectieve mededinging benadrukken. Nationale mededingingsautoriteiten steunen de actualisering, maar benadrukken het belang van effectieve mededinging.

Economische veiligheid & concurrentievermogen

(Lunchdebat)

Toelichting agendapunt

Het Voorzitterschap zal tijdens dit besloten lunchdebat naar verwachting de lidstaten vragen te reflecteren op de samenhang tussen het versterken van economische veiligheid en concurrentievermogen van de Unie. Het Voorzitterschap constateert dat economische veiligheid, industriebeleid en handelsbeleid in toenemende mate vervlochten zijn.

Om een proactieve inzet van de Unie op economische veiligheid te ontwikkelen wijst het Voorzitterschap op het belang van een geïntegreerd beeld van risico's en kansen. Ook een coherente aanpak om diversificatie ten aanzien van risicovolle strategische afhankelijkheden te vergroten en opschaling van strategisch relevante innovaties te versnellen is volgens het Voorzitterschap van belang. De Commissie zal waarschijnlijk toelichting geven over waar zij de komende periode de zwaartepunten ziet voor versterking van economische veiligheid en het concurrentievermogen, en hoe de coherentie kan worden verbeterd.

Nederlandse positie

Nederland herkent de toenemende samenhang tussen economische veiligheid, industriebeleid en handelsbeleid. Daarbij onderschrijft Nederland dat een proactieve en gecoördineerde inzet op economische veiligheid nodig is[5] enerzijds en dat versterking van het concurrentievermogen van essentieel belang blijft anderzijds. Dat is nodig om zowel risicovolle strategische afhankelijkheden te

5 Kamerstuk II 2025/26 22 112, nr. 4239 BNC-fiche Mededeling Versterking van de economische veiligheid van de EU

kunnen mitigeren, als wederzijdse afhankelijkheden en de eigen strategische posities te versterken.

Daarbij is diversificatie wat Nederland betreft nadrukkelijk onderdeel van de inzet. Om de risico’s en kansen voor economische veiligheid verbeterd in beeld te brengen, is het wat Nederland betreft van belang informatievoorziening tussen lidstaten en de Commissie te versterken, onder andere via de analyses voor risicovolle strategische afhankelijkheden die de Commissie uitvoert in samenwerking met de lidstaten. En waar mogelijk ook de aanpak en maatregelen om deze afhankelijkheden te mitigeren.

Krachtenveld

Het belang van versterkte samenhang wordt breed onderschreven door lidstaten. Daarnaast bestaat brede steun om risicovolle strategische afhankelijkheden te mitigeren middels diversificatie, versterking van de interne markt en stimuleren van innovatie. Ook verbetering van informatie-uitwisseling zien veel lidstaten als belangrijk voor versterking van de economische veiligheid. In de uitwerking van voorstellen die zien op economische veiligheid en concurrentievermogen lopen lidstaten uiteen in de mate waarin zij openheid van de interne markt en handel als uitgangspunt willen behouden, of meer nadruk willen leggen op beperkingen.